

Sygn. akt III RC 133/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2017 r.

Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim - Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym : Przewodniczący : SSR Robert Kłosowski

Protokolant : sekret sądowy Joanna Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2017 roku w Lidzbarku Warmińskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniego D. K. (1) reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową A. K. (1) przeciwko D.(...)K.

o podwyższenie alimentów

orzeka

I. oddala powództwo,

II. odstępuje od obciążania powoda kosztami procesu na rzecz pozwanego

/SSR Robert Kłosowski/

Sygn. akt III RC 133/16

UZASADNIENIE

A. K. (2) ustawowa przedstawicielka małoletniego powoda D. K. (2) wniosła przeciwko pozwanemu D. K. pozew o podwyższenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z 27 września 2013 r. (sygn. Akt VI RC 1175/12 z kwoty po 500 złotych miesięcznie do kwoty po 1000 złotych miesięcznie płatne od dnia 1 grudnia 2016 r.

W uzasadnieniu wskazała, iż po wydaniu wyroku w niniejszej sprawie nastąpiła istotna zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego i kosztów jego utrzymania. Obecnie syn jest uczniem II klasy Liceum Ogólnokształcącego w L.. Nauka w nowej szkole spowodowała wzrost kosztów jego utrzymania. Od ponad roku powód ma kłopoty ze zdrowiem i jest pod opieką lekarzy psychiatrów. Koszty leczenia obejmują nie tylko wizyty lekarskie, ale również koszt dojazdu do O. i nieodpłatne zwolnienia z pracy matki małoletniego. D. K. (2) ma zalecony udział w sesjach grupowych z psychologiem. Leczenie to nie jest jednak wykonywane z uwagi na brak środków. Sytuacja pozwanego uległa natomiast poprawie, albowiem namawiał starszego syna na zarejestrowanie działalności gospodarczej – baru kebab. Pozwany D. K. posiada również dochody z umów zlecenia, których jednak nie ujawnia. Ojciec małoletniego nie pomaga również w wychowaniu syna. Nie sfinansował wyjazdu małoletniego na C. – koszt ten poniosła w całości matka powoda, (...). syn przebywał u niego w W. jedynie raz przez okres niespełna jednej doby. Jak dalej wskazała w uzasadnieniu A. K. (2) w okresie od ostatniego wyroku określającego wysokość alimentów jej sytuacja materialna pogorszyła się. Ma na utrzymaniu syna, który studiuje i otrzymuje wprawdzie alimenty od ojca w kwocie po 500 złotych miesięcznie, jednakże kwota alimentów nie pokrywa nawet w połowie kosztów jego utrzymania.

Pozwany D. K. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, iż dopiero z odpowiedzi na pozew dowiedział się o kłopotach zdrowotnych syna, przy czym była żona przedstawiła jedynie 3 rachunki związane z leczeniem na których nie wskazano danych osobowych pacjenta, co nie pozwala stwierdzić jak długo przebiegał proces leczenia i czy faktycznie leki te były wykupowane dla małoletniego, czy też innych osób. Wskazał również, iż koszt dojazdu do L. dla dwóch osób to raptem 50 złotych, przy czym poddał w wątpliwość konieczność wizyty u psychiatry w O., zamiast poszukiwania specjalisty w L.. Pozwany dodał, iż jego sytuacja materialna uległa pogorszeniu. W lipcu 2016 r. stracił pracę i pozostawał bezrobotny do końca września 2016 r. Aby zdobyć środki na własne utrzymanie oraz środki konieczne na spłatę należności alimentacyjnych na rzecz obu synów zdecydował się wziąć kredyt i rozpocząć działalność gospodarczą. Zaproponował również, aby działalność taką rozpoczął jego starszy syn, który jest już dorosły, aby w ten sposób zaktywizować go zawodowo. Obecnie pozwany nie ma stałego miejsca zamieszkania. Jego stan zdrowia uległ również pogorszeniu. Wymaga fizjoterapii i leczenia kręgosłupa oraz zaburzeń słuchu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni D. K. (2) ur. (...) w L. jest synem A. K. (2) i D. K.. Oprócz powoda wymienieni posiadają jeszcze jednego syna K. K. (2) ur. (...) w L..

/odpisy aktów urodzenia małoletniego powoda oraz jego brata k. 6-7 akt VI RC 1175/12, bezsporne/

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z 27 września 2013 r. w sprawie o sygn. akt VI RC 1175/12 orzeczono rozwód małżeństwa A. K. (2) i D. K.. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim powodem powierzono obojgu rodzicom ustalając miejsce pobytu małoletniego przy matce. W wyroku rozwodowym Sąd zobowiązał strony do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletniego i z tego tytułu zasądził od pozwanego tytułem alimentów kwoty po 500 złotych miesięcznie.

/wyrok k. 75 akt VI RC 1175/12/

W czasie kiedy po raz ostatni orzekano o alimentach, tj. we wrześniu 2013 r. małoletni powód D. K. (2) miał 14 lat i uczęszczał do I klasy Gimnazjum (...) w L.. Zamieszkiwał wraz z matką i bratem we wspólnym mieszkaniu rodziców w L.. Małoletni chorował na lekką postać telasemii. Leczenie polegało na podawaniu witamin i kwasu foliowego oraz monitorowania morfologii dziecka. Małoletni D. odwiedzał w 2013 r. ojca mieszkającego w (...) razy w roku przebywając u niego przez okres kilku dni.

Matka małoletniego powoda A. K. (2) w 2013 r. była zatrudniona w S. Ośrodku Szkolno – (...) w L. w charakterze nauczyciela. Jej zarobki wynosiły kwotę 4789,69 złotych miesięcznie. Dodatkowo pracowała w (...) Ośrodku (...) w L. na 5/8 etatu jako nauczyciel biologii i z tego tytułu otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 1251,45 złotych brutto miesięcznie. Chorowała na chorobę wieńcową. Jeszcze w okresie przed wszczęciem postępowania rozwodowego pozwany wyprowadził się ze wspólnego mieszkania do W. gdzie mieszkał i pracował. Stąd też koszt utrzymania zajmowanego mieszkania w kwocie ok. 640 złotych miesięcznie ponosiła wyłącznie matka małoletniego powoda A. K. (2). Matka małoletniego utrzymywała też mieszkanie uzyskane w wyniku dziedziczenia w T. płacąc miesięcznie z tytułu czynszu kwotę 275 złotych miesięcznie. Mieszkanie to przeznaczone było dla potrzeb starszego syna stron rozpoczynającego studia od października 2013 r.

Pozwany D. K. w czasie kiedy po raz ostatni orzekano o alimentach zamieszkiwał i pracował w pensjonacie Usługi (...) w W. jako recepcjonista. Uzyskiwał dochód 1600 złotych brutto miesięcznie. Nie ponosił kosztów wynajmu pokoju w pensjonacie, płacąc jedynie za wodę i zużyty prąd łącznie ok. 100 złotych miesięcznie. Pozwany zażywał wówczas leki obniżające cholesterol płacąc za nie ok. 20 złotych miesięcznie. D. K. planował założyć własną działalność gospodarczą utworzenia restauracji – baru. W tym celu zaciągnął kredyt. Do rozpoczęcia planowanej działalności w czasie postępowania rozwodowego wówczas jednak nie doszło. Pozwany część pieniędzy z kredytu w kwocie ok. 22 000 złotych ulokował na swoim koncie, miesięczna rata kredytu spłacana w 2013 r. przez D. K. wynosiła ok. 407

złotych. Ojciec małoletniego powoda okazjonalnie i rzadko wspomagał finansowo poza alimentami syna kupując mu w 2013 r. spodnie.

/przesłuchanie zaświadczenie o zatrudnieniu k. 62 i 70,71 akt VI RC 1175/12, przesłuchanie stron k. 72-73 oraz nośnik CD k. 75 akt VI RC 1175/12, przesłuchanie stron k. 52-54/

W dniu 11 sierpnia 2014 r. K. K. (2) - starszy syn pozwanego – wystąpił z powództwem o zasądzenie od D. K. alimentów. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bartoszycach Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie VIII RC 105/14 Sąd zasądził od pozwanego na rzecz K. K. (2) kwotę po 500 złotych miesięcznie tytułem alimentów. W czasie orzekania o alimentach na rzecz starszego syna K. pozwany nadal pracował i zamieszkiwał na terenie hotelu uzyskując wynagrodzenie miesięczne w wysokości 1680 złotych brutto.

/zaświadczenie o zatrudnieniu k. 94 akt VIII RC 105/14, wyrok 100 akt VIII RC 105/14, przesłuchanie pozwanego k. 88 akt VIII RC 105/14/

Obecnie małoletni D. K. (2) ma 17 lat i uczy się w II klasie L. O. w L.. Od roku małoletni zaczął cierpieć na depresję. Konieczne były konsultacje psychologiczne oraz stałe leczenie psychiatryczne. W związku ze stanem zdrowia małoletni rozpoczął nauczanie indywidualne. Koszt zakupu lekarstw zapisanych przez psychiatrę wynosi ok. 60-100 złotych miesięcznie. Dodatkowo powód nadal w związku z łagodną postacią telasemii przyjmuje witaminy i kwas foliowy. Raz na dwa miesiące powód odbywa konsultacje psychiatryczne, których koszt wynosi ok. 100 złotych. Nie uczęszcza na żadne dodatkowe zajęcia pozalekcyjne. Zamieszkuje jak dotychczas razem z matką w mieszkaniu w L..

A. K. (2) nadal pracuje jako nauczyciel w (...) w L. uzyskując wynagrodzenie w wysokości 5090,19 złotych brutto. Obecnie matka małoletniego powoda nie pracuje już w MOW w L. i nie posiada innych dochodów poza wynagrodzeniem z tytułu pracy w (...). Nadal zamieszkuje razem z młodszym synem w dotychczasowym mieszkaniu (wspólność małżeńska z pozwanym). Starszy syn studiuje w T.. Czynnosc za mieszkanie wynosi ok. 600 złotych miesięcznie. W czynsz wliczone są również opłaty za wodę i ogrzewanie. A. K. (2) ponosi również oddzielne opłaty za energię elektryczną w wysokości ok. 250 złotych na dwa miesiące.

Pozwany D. K. w lipcu 2016 r. utracił pracę menedżera w hotelu w którym również zamieszkiwał. Hotel został zamknięty. Przez 3 miesiące pozwany pozostawał bezrobotny. W tym czasie pozwany nadal spłacał kredyt zaciągnięty w czasie postępowania rozwodowego. W październiku 2016 r. pozwany zaciągnął kolejny kredyt tym razem na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Rozpoczął działalność gospodarczą w postaci prowadzenia baru (...) w W.. Ł. wysokość zobowiązań finansowych pozwanego z tytułu kredytów wynosi ok. 45 000 złotych, miesięczna rata ok. 1500 złotych. Działalność gospodarcza pozwanego obecnie nie przynosi dochodu. Obecnie pozwany nie posiada stałego miejsca zamieszkania mieszkając u znajomych lub kolegów, bądź też wynajmując na krótkie okresy pokoje w W.. D. K. stara się regulować należne na rzecz swoich synów alimenty w ustawowym terminie. Nie posiada żadnych zaległości z tego tytułu, jednakże niekiedy spóźnia się z przekazywaniem należnych kwot na rzecz synów.

Pomiędzy matką małoletniego powoda A. K. (2), a pozwanym D. K. toczy się postępowanie o podział majątku wspólnego. W sprawie zapadł nieprawomocny wyrok mocą którego matka małoletniego powoda uzyskała na wyłączną własność mieszkanie w L. z obowiązkiem spłaty pozwanego w kwocie 28 000 złotych. Wyrok został zaskarżony apelacją przez A. K. (2).

/zaświadczenie k.51 rozliczenie dochodu k. 47, podatkowa księga przychodów i rozchodów k. 48-50, przesłuchanie stron k. 52v.-54/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie Sąd oparł w głównej mierze na zeznaniach stron postępowania oraz przedłożonych do akt dokumentach. Należy wskazać, iż zasadniczo sytuacja

materialna stron, uzyskiwane dochody nie była sporna, Okolicznością sporną w niniejszej sprawie pozostawała jedynie kwestia uzyskiwanych dochodów przez pozwanego. A. K. (2) przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda twierdziła bowiem, iż pozwany z prowadzonej przez siebie działalności polegającej na prowadzeniu baru (...) osiąga dochody w wysokości 4000-6000 złotych. Jako podstawę swoich twierdzeń wskazała informacje uzyskaną przez internet, tzn. opinie internautów o wysokości dochodu z tego rodzaju działalności. W ocenie Sądu tego rodzaju stwierdzenie nie poparte żadnymi dokumentami, w sytuacji w której druga strona przedkłada dokumenty księgowe nie zasługuje na uwzględnienie. Zdaniem Sądu zasady doświadczenia życiowego wskazują, iż nawet podobna działalność gospodarcza mająca prowadzona w tych samym lub zbliżonych okolicznościach może skutkować całkowicie rozbieżnymi rezultatami. Zależy to od całego szeregu okoliczności związanych z biznesplanem, organizacją pracy, kosztami prowadzonej działalności (czy w lokalu wynajętym i za jaką cenę, czy też w posiadanym lokalu stanowiącym własność) działalnością marketingową etc. Stąd też Sąd w realiach niniejszej sprawy nie znalazł podstaw do kwestionowania dokumentów przedstawionych przez pozwanego w oparciu o dowody i stwierdzenia przedstawicielski ustawowej powoda.

Odnosząc się do oceny prawnej zgłoszonego żądania wskazać należy, iż obowiązek dostarczania środków utrzymania i wychowania dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, zgodnie z art. 133 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (krio) obciąża rodziców tego dziecka. Rodzice dziecka są więc obowiązani wspólnie do przyczyniania się do zaspokajania potrzeb dziecka, przy czym obowiązek ten ciąży również na tym z rodziców, z którym dziecko na co dzień przebywa.

Zakres świadczeń alimentacyjnych reguluje natomiast z art. 135 § 1 krio zgodnie z którym zakres świadczeń alimentacyjnych zależy z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz z drugiej strony od finansowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Brzmienie art. 135 § 1 krio wskazuje więc, iż każdorazowo zakres świadczeń alimentacyjnych ograniczony jest z jednej strony usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego, a z drugiej strony możliwościami zarobkowymi zobowiązanego. Innymi słowy kwota zasądzonych alimentów nie może przekraczać usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej, ani też nie może przekraczać możliwości osób zobowiązanych. Potrzeby te winny być zaspokajane przez oboje rodziców, z tym że obowiązek alimentacyjny rodziców po rozwodzie wobec dziecka nie jest symetryczny (po połowie, ew. z uwzględnieniem osobistych starań), ale ma charakter zindywidualizowany i zależy zawsze od indywidualnych możliwości majątkowych i zarobkowych każdego z rodziców. Możliwości te są oceniane więc oddzielnie dla każdego z rodziców. Dodać również należy, iż wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka może polegać także na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie. Uwzględnianie jako wkładu alimentacyjnego osobistych starań w utrzymanie i wychowanie dziecka jest szczególnie istotne w sytuacji dzieci bardzo małych lub też dzieci wymagających stałej opieki z innego powodu np. ze względu na ich niepełnosprawność. Oczywistym bowiem jest, iż dzieci te wymagają dużo więcej troski, opieki, uwagi i osobistych starań niż dzieci zdrowe i starsze np. kilkunastoletnie.

Zgodnie natomiast z art. 138 krio można żądać zmiany wysokości zasądzonych alimentów w przypadku zmiany stosunków między stronami. Zatem podstawą powództwa określonego w art. 138 krio może być tylko taka zmiana stosunków, która nastąpiła nie wcześniej niż wydaniu prawomocnego wyroku zasądzającego alimenty i jest na tyle istotna, że wpływa na wysokość zasądzonych alimentów. Przez zmianę stosunków rozumieć należy zmianę sytuacji osobistej, rodzinnej, majątkowej każdej ze stron. Do zmiany sytuacji majątkowej dochodzi w szczególności w przypadku zmiany dochodów stron, przesunięć w ich majątku; zwiększenia się bądź zmniejszenia koniecznych wydatków i kosztów utrzymania; uzyskania nowych możliwości zarobkowania bądź też w przypadku utraty dotychczasowych. Zmiana sytuacji osobistej i rodzinnej będzie miała miejsce w szczególności w przypadku zmiany stanu zdrowia stron wpływającego na ich możliwości zarobkowe oraz wydatki, jak również w przypadku zwiększenia się bądź zmniejszenia liczby osób pozostających na ich utrzymaniu. Sąd bada przy tym zawsze, czy przedstawione powyżej procesy zaszyły po stronie zarówno zobowiązanego jak i uprawnionego.

Dokonując analizy zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego z uwzględnieniem powyższych wskazań Sąd uznał, iż powództwo D. K. (2) o podwyższenie alimentów nie zasługuje na uwzględnienie.

W okresie ponad 3 lat od ostatniej sprawy alimentacyjnej niewątpliwie doszło do zwiększenia usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda. Jest on starszy o 3 lata niż w październiku 2013 r. rozpoczął naukę w Liceum. Co istotne w zakresie jego sytuacji w ostatnim okresie nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia powoda, skutkujące koniecznością konsultacji psychiatrycznych oraz zakupu leków. Powód z uwagi na stan zdrowia musi korzystać z nauczania indywidualnego. Nadal z uwagi na wiek i kontynuowanie edukacji nie jest on zdolny do samodzielnego utrzymania.

Analizując sytuację matki małoletniego powoda stwierdzić należy, iż jej możliwości zarobkowe uległy zmniejszeniu. A. K. (2) osiąga wprawdzie wyższe wynagrodzenie związane z pracą w (...) w L. (ok. 5000 złotych brutto) to jednak obecnie z uwagi na stan zdrowia i redukcje etatów nie osiąga dodatkowego dochodu w postaci wynagrodzenia za pracę w M. w L.. Jej uzyskiwane dochody spadły więc o kwotę ok. 1000 złotych brutto. Nie ma ona również majątku, który mogłaby wykorzystać na poprawę swojej sytuacji. Mieszkanie w T. wykorzystywane jest przez starszego syna, który również korzysta ze wsparcia matki i ojca.

Z drugiej jednak strony dostrzec należy, iż w czasie od ostatniej sprawy alimentacyjnej znacznemu pogorszeniu uległa sytuacja pozwanego. Utracił on bowiem nie tylko posiadaną wcześniej stałą pracę, ale również możliwość korzystania z bezpłatnego mieszkania. Pozwany D. K. pracując wcześniej w hotelu korzystał z pokoju płacąc jedynie za zużytą energię elektryczną. W czasie od ostatniej rozprawy alimentacyjnej ustalony został również obowiązek alimentacyjny w kwocie 500 złotych na rzecz starszego syna pozwanego K..

Biorąc pod uwagę podniesione powyżej okoliczności, Sąd uznał, iż w okresie między ostatnim orzeczeniem dotyczącym wysokości alimentów na rzecz małoletniego D. K. (2), a okresem obecnym zaszły zmiany, które w kontekście żądania powoda niejako się równoważą wzajemnie. Niekwestionowanemu wzrostowi potrzeb małoletniego powoda i pewnemu pogorszeniu możliwości zarobkowych matki powoda towarzyszyło równocześnie znaczące pogorszenie się możliwości zarobkowych pozwanego i wzrost jego usprawiedliwionych wydatków. Pozwany D. K. zobowiązany jest obecnie do łożenia na rzecz obu swoich synów alimentów w łącznej kwocie 1000 złotych. Zdaniem Sądu w jego obecnej sytuacji osobistej stanowi to maksimum jego możliwości zarobkowych. Pozwany oprócz koniecznych kosztów swojego bieżącego utrzymania znalazł się w trudnej sytuacji jeżeli chodzi o koszty związane z zapewnieniem sobie mieszkania. Koszty te w przypadku zamieszkiwania w W. nie są niskie. Przypomnieć nadto należy, iż zgodnie z art. 135 krio w sytuacji w której Sąd stwierdzi, iż wysokość usprawiedliwionych potrzeb przypadająca na rzecz pozwanego przekracza zakres jego możliwości zarobkowych nie ma możliwości określenia alimentów powyżej zakresu możliwości zarobkowych zobowiązanego. Zatem także i z tego powodu powództwo A. W. należało oddalić.

Z uwagi na sytuację materialną powoda Sąd na podstawie art. 102 kpc odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu na rzecz pozwanego.

/SSR Robert Kłosowski/